

Gemeenteraad van Ridderkerk
p/a de griffie

Uw brief van:
Uw kenmerk:
Bijlage(n):

Ons kenmerk: 1339147
Contact: C. Kolf
Doorkiesnummer: 0180-451286
E-mailadres: k.kolf@bar-organisatie.nl
Datum:

- 5 JUL 2018

Betreft: Meicirculaire Gemeentefonds 2018

Geachte leden van de gemeenteraad,

In deze brief gaan we in op de aandachtspunten uit de meicirculaire 2018 van het Gemeentefonds en de consequenties die daaruit voortvloeien voor onze gemeente.

In deze meicirculaire worden de accessen en enkele andere onderwerpen bijgesteld op basis van de Voorjaarsnota van het Rijk. Per saldo is er voor Ridderkerk over de hele periode 2018 t/m 2022 sprake van een totale toename van € 12 miljoen. Daaruit zal onder meer onze medewerking aan de uitvoering van het InterBestuurlijk Programma (IBP) nog moeten worden bekostigd.

De financiële gevolgen zijn als volgt samen te vatten.

Omschrijving + = voordeel en - = nadeel	bedragen x € 1.000				
	2018	2019	2020	2021	2022
Algemene uitkering decembercirculaire 2017	59.103	59.446	59.882	59.884	59.884
Mutaties meicirculaire 2018 t.o.v. dec. 2017	28	1.999	2.630	3.380	3.966
Aangepaste raming Gemeentefonds	59.131	61.445	62.512	63.264	63.850

Totale toename over 2018 t/m 2022:

12.003

Toelichting op de mutaties van mei incl. maart 2018 t.o.v. december 2017:

Bedragen x € 1.000

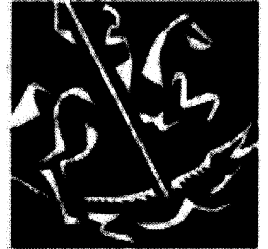
Nr.	Omschrijving + = voordeel en - = nadeel	2018	2019	2020	2021	2022
1.	Accessen	672	3.797	4.772	5.775	6.634
2.	BTW-compensatiefonds	-29	-1.114	-1.411	-1.590	-1.889
3.	Verhoogde asielinstroom	146	0	0	0	0
4.	Aandeel in voorziening knelpuntenpot soc.domein	-234	0	0	0	0
5.	Veilig Thuis, intensivering	-29	-83	-83	-126	-126
6a.	Suppletie-uitkering Bommenregeling	462	0	0	0	0
6b.	Doorbetaling aan GRNR	-462	0	0	0	0
7.	Schulden en armoede (DU)	74	61	61	0	0
8a.	Loon- en prijsontwikkeling sociaal domein	501	907	924	838	842
8b.	Verwerkt op betreffende programma's binnen sociaal domein	-501	-907	-924	-838	-842
9.	Hoeveelheidsverschillen aantallen diverse maatstaven en overige kleine mutaties	-572	-662	-709	-679	-653
	Totaal mutaties mei 2018	28	1.999	2.630	3.380	3.966

Toelichting op de mutaties:

Algemeen

De meicirculaire 2018 is op 31 mei jl. uitgebracht op basis van de Voorjaarsnota van het Rijk. In september volgt er een circulaire op basis van de Miljoenennota en in december op basis van de Najaarsnota van het Rijk. Dit jaar is er echter ook een extra tussentijdse maartcirculaire verschenen naar aanleiding van het sluiten van het InterBestuurlijk Programma (IBP) door de diverse overheidslagen. Daarin zijn afspraken gemaakt over diverse maatschappelijk opgaven waar de overheden gezamenlijk voor staan. Onderdeel van de afspraken is dat de normeringsmethodiek ('samen de trap op en af') blijft gelden en dat met ingang van 2018 de huidige basis voor de accresberekening (€ 100 miljard) wordt ingewisseld voor een bredere Rijksuitgavennorm (€ 240 miljard). Deze bredere vergoedingsbasis zorgde in maart voor hoge accessen ter waarde van € 2,88 miljard voor gemeenten ten opzichte van wat al in de septembercirculaire 2017 door het vorige kabinet meerjarig was opgenomen. De hoge accessen worden veroorzaakt door forse beleidsintensiveringen (€ 14 miljard) van het nieuwe kabinet Rutte III, door hogere loon- en prijscompensaties bij het Rijk en door autonome groei van de totale Rijksbegroting waaronder vanaf 2018 ook die van zorg en sociale zekerheid.

In deze brief worden de uitkomsten van de meicirculaire 2018 inclusief die van de tussentijdse maartcirculaire 2018 vergeleken met de laatst verstrekte raadsinformatiebrief over de decembercirculaire 2017.

1. *Accessen*

De ontwikkeling van de algemene uitkering wordt voor een belangrijk deel bepaald door de ontwikkeling van de Rijksuitgaven. Volgens het systeem van 'samen de trap op en samen de trap af' hebben wijzigingen in de Rijksuitgaven direct invloed op de omvang van het Gemeentefonds. De jaarlijkse toename of afname wordt het accres genoemd.

De vertaling van het IBP en de beleidsintensivering uit het regeerakkoord Rutte III zorgen samen met de autonome groei van Rijksuitgaven en een hogere loon/prijzontwikkeling in maart 2018 tot hogere accessen ten opzichte van de septembercirculaire 2017.

Het effect van lagere gasbaten door het terugbrengen van de gasproductie (uitgaventaakstellingen bij het Rijk) en neerwaartse bijstelling van de lonen en prijzen zorgt in mei echter weer voor lagere Rijksuitgaven en dus verlaging van de accessen. Per saldo blijft er sprake van een positief structureel beeld op de accessen.

2. *BTW-Compensatiefonds*

De afrekening van het BTW-Compensatiefonds 2017 is nadelig, een uitname van € 29.000 in 2018. Gemeenten hebben in totaal iets meer gedeclareerd bij het BCF dan gedacht in september 2017. Daarnaast vervalt per 2019 de voorschotregeling in het BCF. Tot nu toe werd een voorschot gegeven op de inschatting in welke mate de declaraties van gemeenten onder het BCF-plafond zouden blijven.

Wegens de grote onjuistheid van die inschatting komt er nu een andere regeling. Met ingang van 2019 worden de opgenomen voorschotten afgeraamd en wordt jaarlijks op basis van de laatste inzichten bij de septembercirculaire pas een nieuw voorschot gegeven. Dat voorschot wordt vervolgens afgerekend bij de meicirculaire in het volgende jaar. Op voorhand een flinke aderlating in het budgettaire kader van onze gemeente bij de begroting. Uiteindelijk komen we financieel niet tekort omdat bij de afrekening (in werkelijkheid bij de meicirculaire van het jaar volgend op de begroting) we krijgen waar we recht op hebben. Mocht een gemeente door deze nieuwe regeling in budgettaire problemen komen dan kan in overleg met de Provincie (als toezichhouder op de begroting) naar een oplossing worden gezocht. Wij schatten in dat dit voor Ridderkerk niet nodig zal zijn.

3. *Verhoogde Asielinstroom*

Dit is een tijdelijke regeling voor de jaren 2016 en 2017 waarbij het Rijk en gemeenten samen geld in een tijdelijke integratie-uitkering hebben gestopt om de integratie en participatie van asielzoekers te bevorderen. Nu deze regeling is afgelopen en het totale aantal asielinstromers is achtergebleven bij de raming, wordt het overgebleven geld weer teruggegeven. Hiervoor ontvangen wij € 76.000 terug. Voor de door ons opgenomen asielzoekers in november en december 2017 ontvangen wij € 70.000. In totaal wordt eenmalig € 146.000 in 2018 ontvangen.

4. *Aandeel in voorziening knelpuntenpot sociaal domein*

In het IBP is afgesproken een tijdelijke voorziening te treffen voor gemeenten die geconfronteerd worden met een stapeling van tekorten bij de uitvoering van de taken in het sociaal domein. Het gaat alleen om uitkeringsjaar 2018. De omvang van deze landelijke voorziening is € 200 miljoen, de helft vanuit de begroting van ministerie VWS, de andere helft vanuit de gemeenten door uitname uit het Gemeentefonds. Voor Ridderkerk betekent dit een eenmalig nadeel van € 234.000 in 2018.

De toedeling van de middelen over de gemeenten met een stapeling van tekorten zal worden aangeleverd door de VNG en in de decembercirculaire 2018 bekend worden gemaakt.

5. Veilig thuis, intensivering

Met de aanscherping van de Wet Meldcode en de radarfunctie Veilig Thuis wordt de zorg van Veilig thuis verder geïntensiveerd. Voor de hiermee samenhangende kosten is in het IBP afgesproken dat gemeenten deze kosten zelf uit het Gemeentefonds dekken. Een nadeel voor onze gemeente van € 29.000 in 2018 oplopend naar structureel € 126.000 vanaf 2021. De middelen worden toegevoegd aan de Decentralisatie uitkering Vrouwenopvang, zodat het geld terecht komt bij de gemeenten die de aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling vormgeven.

6a. en 6b. Bommenregeling

Conform het raadsbesluit d.d. 22 februari 2018 krijgen wij de gedeclareerde kosten van € 462.000 vergoed voor het ruimen van de resten van de in de Tweede Wereldoorlog neergestorte Lancaster. Deze vergoeding wordt door ons aan de GRNR doorbetaald die ook de kosten heeft gemaakt.

7. Schulden en armoede

Betreft een vergoeding in 2018 van € 74.000 en in 2019 en 2020 van € 61.000 ter versterking van het bestaande gemeentelijke armoede- en schuldenbeleid.

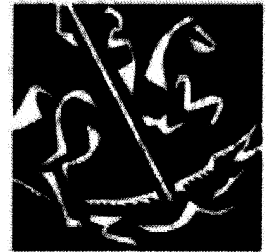
8a. en 8b. Loon- en prijsontwikkeling sociaal domein

Voor het sociaal domein is loon- en prijscompensatie gegeven van 2,6%. Voor WMO 2007 (met name huishoudelijke hulp) komt dit pas bij de komende septembercirculaire 2018. De mutaties binnen het sociaal domein worden vooralsnog zoals gebruikelijk verrekend met de inhoudelijke programma's (8b). Nu vanaf 2019 het grootste deel van de uitkeringen sociaal domein is overgebracht naar de algemene uitkering wordt het apart volgen van de mutaties binnen het sociaal domein (o.a. loon- en prijsontwikkelingen en volumegroei) steeds lastiger. Daarnaast worden de mutaties in het fysieke domein ook niet apart gelabeld. Wij leggen hierbij de relatie naar het coalitieakkoord waarin wij de ontschotting van de zorg vorm willen gaan geven door ontschotting van de financiële middelen in één raadsprogramma voor het sociaal domein binnen de gemeentelijke begroting.

In het Regeerakkoord is opgenomen dat het integreerbare deel van de integratie-uitkering sociaal domein met ingang van 2019 opgaat in de algemene uitkering. Het gaat om de volgende landelijke budgetten van in totaal € 7,3 miljard:

- IUSD Wmo 2015, met uitzondering van Beschermd wonen, per saldo landelijk € 2,3 miljard
- IUSD Jeugdhulp, met uitzondering van Voogdij/18+, per saldo landelijk € 3,1 miljard
- IUSD Participatie, onderdeel Re-integratie klassiek landelijk € 0,5 miljard
- IU Wmo 2007, met name huishoudelijk hulp landelijk € 1,4 miljard

Het inweven in de maatstaven van de algemene uitkering is technisch gezien een zeer omvangrijke operatie. Er komen 26 nieuwe maatstaven bij (totaal zijn er nu ca. 100 maatstaven). Daarnaast wordt het geld ook verdeeld via bestaande maatstaven. De huidige integratie-uitkering sociaal domein houdt met ingang van 2019 op te bestaan. De herverdeeffecten worden voorlopig opgeheven door introductie van een aparte suppletie-uitkering. De per saldo resterende voordelen worden veroorzaakt door de loon- en prijsontwikkeling binnen het sociaal domein.

In 2021 zullen de verdeelmodellen sociaal domein binnen het gemeentefonds integraal worden aangepast. Hiertoe worden de nieuwe en oude taken binnen het sociaal domein bekeken volgens een breed kwantitatief vervolgonderzoek. Voorafgaand aan dit onderzoek zal eerst een traject worden doorlopen om te komen tot een gedragen onderzoeksmethode.

De volgende onderdelen van de integratie-uitkering sociaal domein gaan nu nog niet over naar de algemene uitkering. Het gaat om een totaal landelijk budget van € 4,4 miljard, als volgt te specificeren:

- IUSD Wmo 2015 onderdeel Beschermd wonen landelijk € 1,7 miljard
- IUSD Jeugd onderdeel Voogdij/18+ landelijk € 0,6 miljard
- IUSD Participatie onderdelen (voorheen) Wajong en WSW regulier werk landelijk € 1,9 miljard

Voor deze onderdelen worden nog aparte integratie-uitkeringen in stand gehouden. De verwachting is dat het onderdeel Voogdij/18+ en Wajong en WSW regulier werk per 2020 overgaan naar de algemene uitkering. Het onderdeel Beschermd wonen wordt, in afwachting van de ontwikkeling van het objectieve verdeelmodel, zo spoedig mogelijk na 2020 overgeheveld. Voor de onderdelen WSW en voorheen WSW/Beschut werk van de oude integratie-uitkering sociaal domein Participatie is weinig perspectief op overheveling naar de algemene uitkering.

9. Hoeveelheidsverschillen

Naast de mutatie in de algemene uitkering vanuit het Rijk wordt een deel van de mutatie veroorzaakt door onszelf ingebrachte basisgegevens zoals het aantal inwoners, woningen, huishoudens, bijstandsontvangers, mutaties WOZ-waarden, ed.

Ook zijn enkele kleine mutaties verwerkt met betrekking tot DigiD en MijnOverheid, vergoeding Handelsregister (KvK), compensatie gemeentelijke kosten raadgevend referendum over de Wet inlichtingen- en veiligheidsdiensten, actualisatie maatschappelijke begeleiding inburgering en bijstelling van het aantal kinderen in armoede bij het CBS.

Overige informatie

Voortgang IBP

Op de departementen wordt met verschillende snelheden gewerkt aan uitwerkingsafspraken en mijlpalen. Per maatschappelijke opgave komen er verschillende akkoorden, afspraken en acties. Die zijn in deze meicirculaire nog niet concreet gemaakt. Er is dus nog geen informatie over bijvoorbeeld de enveloppe klimaat. Ook is de verdeling van het geld uit de knelpuntenpot sociaal domein nog niet bekend.

Transformatiefonds Jeugd

Het transformatiefonds is bedoeld de transformatiebeweging te bevorderen. Voor de jaren 2018 t/m 2020 komt jaarlijks € 36 miljoen beschikbaar, in totaal € 108 miljoen. De helft van dit fonds wordt door gemeenten gevoed (uitname via Gemeentefonds), de andere helft via het Rijk.

In juni 2018 zijn de 'spelregels' van het Transformatiefonds Jeugd gepubliceerd die in overleg met de VNG zijn opgesteld. Het geld is bestemd voor regionale transformatieplannen op het gebied van jeugd in verbinding met 18-, 18+ en onderwijs. Voor de jeugdzorgregio Rijnmond is met jaarlijks ruim € 2,7 miljoen het meeste geld beschikbaar. De hoogte per regio is vastgesteld naar rato van het aantal kinderen tot 23 jaar op 1 januari 2018. Om voor het transformatiegeld in aanmerking te komen, moeten jeugdzorgregio's regionale deals jeugd afsluiten. De regio's moeten dit jaar een meerjarig transformatieplan opstellen, dat minimaal tot en met 2020 loopt. Tot 1 oktober kunnen plannen worden ingediend bij het ministerie. Deze worden door de Stuurgroep Zorglandschap, waarin Rijk, VNG, branches van aanbieders en cliëntenorganisaties zitten, beoordeeld. Of dit gevolgen heeft voor onze gemeentelijke bijdrage aan de Gemeenschappelijke regeling Jeugdhulp Rijnmond is niet bekend.

Opschalingskorting vanaf 2023

In 2023 wordt een nieuwe tranche uitgenomen wegens de opschalingskorting door het Rijk aan gemeenten (samenvoeging/ samenwerking 100.000+ gemeenten met gevolg lagere apparaatslasten). Deze korting is nog buiten ons meerjarenperspectief en nog niet zichtbaar in de cijfers. Landelijk bedraagt de uitname € 130 miljoen vanaf 2023. Voor Ridderkerk is dat een korting van € 295.000 structureel vanaf 2023.

Er resteren nu nog twee jaartranches, een korting van € 135 miljoen in 2024 en een korting van € 140 miljoen in 2025.

Vervolg

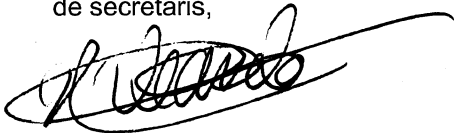
Verwerking financiële gevolgen

In de 2^e tussenrapportage 2018 worden de gevolgen van deze circulaire meegenomen. De positieve saldi van de uitkeringsjaren vanaf 2019 worden meegenomen in de nieuwe (meerjaren)begroting 2019-2022.

Wij gaan er vanuit u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

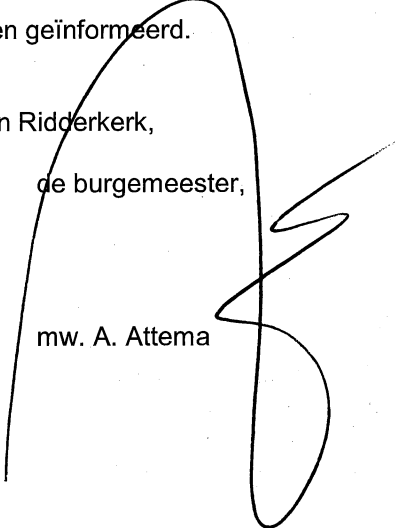
Hoogachtend,
Het college van burgemeester en wethouders van Ridderkerk,

de secretaris,

dhr. H.W.J. Klaucke

de burgemeester,

mw. A. Attema